

FÖRSTA MOSEBOKEN

SKAPELSEN

Hur allting började

1 I början skapade Gud himlarna och jorden.* ² Jorden var öde och tom, mörker låg över djupet, och Guds Ande* svävade över vattnen.

³ Gud sa: "Ljus, bli till!" Då blev det ljus. ⁴ Gud såg att ljuset var gott och skilde det från mörkret. ⁵ Han kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den första dagen*.

⁶ Gud sa: "Vattnet ska dela sig för att forma himlavalvet där uppe och haven där nere." ⁷ Gud skapade på så sätt himlavalvet, och skilde vattnet ovanför från vattnet nedanför. Det blev så. ⁸ Gud kallade valvet himmel. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den andra dagen.

⁹ Sedan sa Gud: "Vattnet under himlen ska samlas till en enda plats, så att torrt land kommer fram." Det blev så, ¹⁰ och Gud kallade det torra jord, och vattnet kallade han hav. Gud såg att det var gott. ¹¹ Gud sa: "Jorden ska producera grönska: det ska växa fram alla slags fröbärande växter och fruktträd med kärnor i frukten." Det blev så. ¹² Jorden grönskade: det växte fram fröbärande växter och träd, allt efter sina respektive sorter*. Gud såg att det var gott. ¹³ Det blev kväll och det blev morgon. Det var den tredje dagen.

¹⁴ Gud sa: "Det ska bli ljus på himlen som ska skilja dagen från natten. De ska bestämma tiderna på jorden och utmärka dagarna och åren. ¹⁵ De ska vara ljus på himlen som lyser över jorden." Det blev så. ¹⁶ Gud skapade två stora ljus*, det större ljuset för att härska över dagen och det mindre ljuset för att härska över natten. Han skapade också stjärnorna. ¹⁷ Gud placerade dem alla på himlen för att lysa upp jorden, ¹⁸ härska över dagen och natten och skilja ljuset från mörkret. Gud såg att det var gott. ¹⁹ Det blev kväll och det blev morgon. Det var den fjärde dagen.

²⁰ Gud sa: "Vattnet ska vimla av levande varelser och fåglar flyga under himlavalvet över marken." ²¹ Gud skapade de stora havsdjuren efter sina sorter, likaså alla levande varelser som vattnen vimlar av och fåglar av alla slag. Gud såg att det var gott. ²² Han välsignade dem och sa: "Var fruktsamma och föröka er och fyll haven! Fåglarna ska också föröka sig och uppfylla jorden." ²³ Det blev kväll och det blev morgon. Det var den femte dagen.

Sedan såg
GUD
att allt som
HAN hade
SKAPAT
var MYCKET
gott.

1 MOSEBOKEN 1:31

1:1 *himlarna och jorden* skulle också kunna översättas *allting*. I hebreiskan uttrycks totalitet vanligen med hjälp av motpoler. 1:2 *Ande* och *vind* är samma ord i hebreiskan; här är det dock tydligt att det är det förstnämnda som avses. 1:5 *Eller en dag, ett dygn*. Ordningstalet *första* används inte i hebreiskan när det inte funnits någon dag innan. Först efter denna "proto-dag" börjar ordningstal användas ("den andra" osv.). *Dag* ett var tänkt som mått på alla kommande dagar/dygn. I skapelseberättelsen används *dag* och *dygn* synonymt här. 1:12 *Sort*, eller *art* som ordet ofta översätts, är ett mer omfattande ord i hebreiskan än i vårt språk. Ofta syftar det på djur/växter som kan föröka sig sinsemellan (t.ex. hunddjur), men ibland verkar det användas i ännu vidare betydelse (t.ex. *kräldjur* i v. 24). 1:16 Underförstått: solen och månen. I en forntida kultur där sol och måne och andra himlakroppar betraktades som gudar och användningen av deras namn kunde ha missförståtts som gudanamn, är det möjligt att författaren medvetet bara kallade dem ljus för att visa att de inte var någonting mer än så.

²⁴ Gud sa: "Jorden ska bära fram djur av alla slag, boskap, kräldjur och vilda djur." Det blev så. ²⁵ Gud skapade alla slags vilda djur och boskap och kräldjur, och Gud såg att det var gott.

²⁶ Sedan sa Gud: "Vi ska göra människor till vår avbild, lika oss själva. De ska härska över fiskarna i havet och fåglarna i luften och boskapen, över hela jorden, och alla kräldjuren på jorden."

²⁷ Och Gud skapade människan till sin egen avbild, lik sig själv skapade Gud människan, till man och kvinna skapade han dem.

²⁸ Gud välsignade dem och sa: "Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er! Härska över fiskarna, fåglarna och alla djur som rör sig på jorden!" ²⁹ Gud sa: "Jag ger er de fröbärande växterna på hela jorden och alla fruktträden med frö i sin frukt. De ska vara er mat. ³⁰ Åt markens djur, himlens fåglar, alla kräldjur på marken, och åt allt som lever ger jag alla gröna växter som föda." Det blev så. ³¹ Sedan såg Gud att allt som han hade skapat var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.

2 Så blev himlen och jorden fullständiga med hela sin härska. ² Gud avslutade på den sjunde dagen det verk han hade fullbordat och han vilade på den sjunde dagen från allt det verk han hade skapat. ³ Gud välsignade denna sjunde dag och gjorde den helig, eftersom han denna dag vilade efter sitt skapelseverk.

Adam och Eva

⁴ Här följer berättelsen* av händelserna då himlen och jorden skapades av HERREN Gud.

⁵ Först fanns det inga buskar och ingen ört hade spirat på jorden, för HERREN Gud hade inte sänt något regn. Inte heller fanns det någon som kunde bruka jorden, ⁶ men vatten bröt fram ur marken och vattnade jorden.

⁷ Då formade HERREN en människa* av markens jord och blåste in livsande genom hennes näsa*. Så blev människan en levande varelse.

Edens trädgård

⁸ HERREN Gud planterade en trädgård österut i Eden och satte där människan som han format.

⁹ HERREN Gud lät vackra träd av alla slag växa i trädgården, och de gav den mest utsökta frukt. Mitt i trädgården planterade han livets träd och kunskapens träd, det som ger kunskap om gott och ont. ¹⁰ En flod rann upp i Eden. Den bevattnade trädgården och delade sig sedan i fyra floder. ¹¹ Den första heter Pishon, och den flyter runt hela Havilas land, där det finns guld. ¹² Det landets guld är gott och där finns också harts och onyxsten. ¹³ Den andra floden kallas Gichon och flyter omkring hela landet Kush. ¹⁴ Den tredje floden heter Tigris* och flyter öster om Assyrien. Den fjärde floden är Eufrat.

¹⁵ HERREN Gud satte mannen i Edens trädgård för att bruka och vårda

2:4 Hebreiskans *toledoth* markerar övergång till ett nytt avsnitt (kanske en ny lertavla som man på den tiden skrev på). Ordet förekommer i 1 Mos också i 5:1; 6:9; 10:1; 11:10; 11:27; 25:12,19; 36:1; 37:2.

2:7 Människa heter på hebreiska *adām* och förknippas med *adamā*, mark, jord. 2:7 Ordagrant: *näsborrar*. 2:14 På hebreiska *hiddekel*.

den.¹⁶ Och HERREN Gud gav mannen denna befallning: "Du får äta av vilket träd som helst i trädgården,¹⁷ utom av trädet som ger kunskap om gott och ont. Den dag* du äter av det kommer du sannerligen att dö."

Eva skapas

¹⁸ Sedan sa HERREN Gud: "Det är inte bra för mannen att vara ensam. Jag vill göra en medhjälpare åt honom, en sådan som passar honom."¹⁹ HERREN Gud hade format markens djur och alla slags fåglar av jord och förde dem nu till mannen för att se vad han skulle kalla de levande varelserna och det han kallade dem fick de heta.²⁰ Så gav han alltså namn åt all boskap, alla himlens fåglar och alla vilda djur. Men fortfarande fanns det ingen lämplig hjälp för Adam*.²¹ HERREN Gud lät då mannen falla i djup sömn och medan han sov, tog han ut ett av hans revben och slöt till stället där han hade tagit ut det med kött.²² Och HERREN Gud gjorde en kvinna av revbenet och förde fram henne till mannen.

²³ Adam sa:

"Hon är mitt eget kött och mina egna ben!

Hon är tagen ur en man,
och hon ska kallas kvinna*."

²⁴ Det är därför en man lämnar sin far och mor och håller sig till sin hustru, så att de blir ett kött.

²⁵ Mannen och hans hustru var nakna, och de var inte blyga för varandra.

ADAM OCH EVA SYNDAR

3 Ormen var det listigaste av alla vilda djur som HERREN Gud hade skapat. Ormen frågade kvinnan: "Har Gud verkligen sagt att ni inte får äta av något träd i trädgården?"² "Vi får äta frukt av träden", svarade kvinnan.³ Det är bara av trädet mitt i trädgården som vi inte får äta. Gud har sagt att vi inte får äta eller ens röra dess frukt, för då kommer vi att dö."⁴ Ormen svarade: "Ni kommer visst inte att dö!⁵ Gud vet att den dag ni äter av frukten kommer era ögon att öppnas och ni blir som Gud*, med kunskap om gott och ont."

⁶ Kvinnan såg att trädet var gott att äta av, och det var vackert och lockande, eftersom det gav vishet. Hon åt av frukten och gav också till sin man, som var med henne, och han åt.⁷ Då öppnades deras ögon, och de insåg att de var nakna. Därför band de ihop fikonlöv runt höfterna för att skylla sig.

⁸ När de den kvällen, i den svala kvällsvinden, hörde HERREN Gud vandra omkring i trädgården, gömde de sig för honom bland träden.⁹ HERREN Gud ropade till Adam: "Adam, var är du?"¹⁰ Adam svarade: "Jag hörde dig i trädgården, och blev rädd eftersom jag är naken. Därför gömde jag mig."¹¹ "Vem har talat om för dig att du är naken?" frågade Gud. "Har du ätit av frukten från trädet som jag förbjöd dig att äta av?"¹² Adam svarade: "Kvinnan, som jag fick av dig, gav mig av trädet, och jag åt."

¹³ Då sa HERREN Gud till kvinnan: "Vad har du gjort?" "Ormen lurade mig, och jag åt", svarade hon.¹⁴ HERREN Gud sa till ormen: "Eftersom du gjorde detta,

2:17 Synden för med sig andlig död den dag den begås. Jfr Ef 2:1: "Ni var döda i era överträdelser och synder." Den fysiska döden kom många år senare till Adam och Eva och alla andra människor, men processen började den dag Adam och Eva var olydiga mot Gud (Rom 5:12). 2:20 Eller: *mannen* Se not till 2:7 2:23 Det hebreiska ordet för kvinna *isha* kommer från samma rot som man *ish* och betyder ungefär *maninna*. 3:5 Eller: *gudar*

DU FÅR
äta
AV VILKET
träd
SOM HELST I
trädgården,
UTOM
AV TRÄDET
SOM GER
kunskap
OM
gott
& ONT.

..... ska du vara förbannad
 och skild från alla husdjur
 och vilda djur på hela jorden.

..... På din buk ska du kräla
 och jord ska du äta så länge du lever.

..... ¹⁵Jag ska sätta fiendskap
 mellan dig och kvinnan
 och mellan din avkomma* och hennes.
 Han kommer att krossa ditt huvud,
 och du kommer att hugga* honom i hälen.”

..... ¹⁶Till kvinnan sa han:

..... ”Din möda under havandeskapet ska jag göra stor.
 Du kommer att föda barn under smärta.
 Du kommer att åtrå din man,
 och han kommer att råda över dig.”

..... ¹⁷Till Adam sa han: ”Eftersom du lyssnade till din hustru och åt av trädet,
 fast jag förbjudit dig och sagt att du inte fick,

..... låter jag en förbannelse vila över marken för din skull.
 Hela ditt liv kommer du att få skaffa ditt uppehälle med möda.

..... ¹⁸Marken ska ge dig tistlar och törnen,
 och du ska äta dess växter.

..... ¹⁹Hela livet ända tills du dör
 kommer du att få svettas och kämpa för ditt bröd.
 Sedan kommer du att återvända
 till den jord du kommit ifrån,
 för du formades av jord,
 och jord ska du en gång åter bli.”

..... ²⁰Mannen kallade sin hustru Eva*, för han sa: ”Hon ska bli mor till alla
 som lever.” ²¹Och HERREN Gud gjorde kläder av djurhudar åt Adam och
 hans hustru.

..... ²²HERREN Gud sa: ”Eftersom människan har blivit som en av oss, med
 kunskap om det goda och det onda, får hon inte ta och äta också av livets
 träd och så leva i evighet.” ²³Därför visade HERREN Gud ut dem ur Edens
 trädgård och skickade bort dem för att bruka den jord de hade skapats av.
 ²⁴Herren drev ut människan och öster om Edens trädgård placerade han
 keruberna* och ett flammande svärd för att skydda vägen till livets träd.

KAIN OCH ABEL

Kain mördar Abel

..... ⁴Adam låg med sin hustru Eva, och hon blev gravid och födde en son som
 fick namnet Kain*, för hon sa: ”Med HERRENS hjälp har jag fått en männ-
 iska!” ²Hennes nästa barn var Abel, Kains bror. Abel blev herde, medan Kain
 blev lantbrukare. ³En gång kom Kain med en del av sin skörd av frukt som
 offergåva till HERREN. ⁴Också Abel kom med de feta köttstyckena från sina
 förstfödda lamm. HERREN såg med välbehag på Abel och hans offer, ⁵men
 inte på Kain och hans offer. Detta gjorde Kain vred, och han sänkte blicken.

..... 3:15 Bokstavligen *din säd*. Se not till 1 Mos 12:7 3:15 Hebreiskan använder samma
 ord för *krossa* och *hugga*. 3:20 Namnet kommer från hebreiskans verb för *leva*.

..... 3:24 Himmelska väsen, som vanligen avbildas med vingar och som framträder med
 uppdrag att bl.a. beskydda det heliga (jfr t.ex. 2 Mos 25:18-22). 4:1 Namnet *Kain*
 betyder ungefär *jag har fått/producerat*.

⁶”Varför är du så vred?” frågade HERREN. ”Varför sänker du huvudet?
⁷Om du gör rätt är du ju accepterad, men om du inte gör rätt, lurar synden
 vid dörren. Synden åtrår dig, men du ska råda över den!”

⁸Kain föreslog sin bror att de skulle gå ut på fälten tillsammans*. Medan
 de var där, överföll Kain sin bror och dödade honom.

⁹HERREN sa till Kain: ”Var är din bror Abel?” ”Det vet jag inte”, sa Kain.
 ”Ska jag hålla reda på min bror?”

¹⁰Men Herren sa: ”Vad har du gjort? Din brors blod ropar till mig från
 marken. ¹¹Från och med nu är du förbannad och förvisad från den mark
 som öppnade sin mun för att ta emot din brors blod ur din hand. ¹²Den
 kommer inte längre att ge dig någon skörd. Du ska vara hemlös och fredlös
 och irra omkring på jorden.”

¹³Kain svarade HERREN: ”Mitt straff är större än jag kan bära, ¹⁴för du
 har förvisat mig från min mark och från dig själv och gjort mig till en
 rastlös vandrare. Vem som helst som ser mig kan döda mig.” ¹⁵Då svarade
 HERREN: ”De kommer inte att döda dig, för jag ska ge ett sju gånger värre
 straff åt den som gör det.” Sedan satte HERREN ett märke på Kain, för att
 ingen som mötte honom skulle döda honom. ¹⁶Kain gick sedan bort från
 HERREN och bosatte sig i landet Nod, öster om Eden.

Kains ättlingar

¹⁷Därefter låg Kain med sin hustru, och hon blev gravid och födde Henok.
 När Kain sedan byggde en stad, kallade han den Henok efter sin son.

¹⁸Henok var Irads far. Irad var Mechujaels far, Mechujael var Metushaels
 far, Metushael var Lemeks far.

¹⁹Lemek gifte sig med två kvinnor – Ada och Silla. ²⁰Ada födde ett barn
 som hette Javal, och han blev stamfar för alla som bor i tält och lever av
 boskapsskötsel. ²¹Hans bror hette Juval, och han var den förste att spela
 lyra och flöjt. ²²Silla födde Tuval Kain. Han var den förste att gjuta redskap
 av koppar och järn. Tuval Kain hade en syster som hette Naama.

²³En dag sa Lemek till sina båda hustrur:

”Ada och Silla, hör på!

Lemeks hustrur, hör mina ord!

Jag har dödat en man för att han sårat mig,
 en ung man för att han skadat mig.*

²⁴Kain ska hämnas sju gånger,
 men Lemek sjuttiosju gånger!”

ADAMS SLÄKTTAVLA GENOM SET

²⁵Adam låg igen med sin hustru, och hon födde ytterligare en son. Han
 fick namnet Set*, för Eva sa: ”Gud har gett mig en annan son i stället för
 honom som Kain dödade.” ²⁶Set fick en son som han kallade Enosh. Det
 var under dennes livstid som människorna började åkalla HERRENS namn.

5 Här följer en förteckning över Adams släkt.

Människan var lik Gud när hon skapades. ²Gud skapade dem till
 man och kvinna, och välsignade dem och kallade dem människor* när
 de skapades.

4:8 Översättningens formulering följer här mer den samaritanska texten, Vulgata, Septuaginta och syriskas Peshitta; det rör sig dock bara om en nyansskillnad. 4:13 Eller, enligt Septuaginta: *Mitt brott är för stort för att förlätas*, 4:25 Namnet betyder ungefär *skänkt, given*. 5:2 På hebreiska *adam*.

³ Adam var 130 år när hans son Set föddes. Denne liknade honom och var hans avbild.* ⁴ Sedan levde Adam ytterligare 800 år, fick söner och döttrar ⁵ och dog 930 år gammal.

⁶ Set var 105 år när hans son Enosh föddes. ⁷ Sedan levde han ytterligare 807 år och fick söner och döttrar ⁸ och dog 912 år gammal.

⁹ Enosh var 90 år när hans son Kenan föddes. ¹⁰ Sedan levde han ytterligare 815 år och fick söner och döttrar ¹¹ och dog 905 år gammal.

¹² Kenan var 70 år när hans son Mahalalel föddes. ¹³ Sedan levde han ytterligare 840 år och fick söner och döttrar ¹⁴ och dog 910 år gammal.

¹⁵ Mahalalel var 65 år när hans son Jered föddes. ¹⁶ Sedan levde han ytterligare 830 år och fick söner och döttrar ¹⁷ och dog 895 år gammal.

¹⁸ Jered var 162 år när hans son Henok föddes. ¹⁹ Sedan levde han ytterligare 800 år och fick söner ²⁰ och döttrar och dog 962 år gammal.

²¹ Henok var 65 år när hans son Metushelach föddes. ²² Sedan levde han ytterligare 300 år i gemenskap med Gud* och fick söner och döttrar. ²³ Han blev 365 år. ²⁴ Henok vandrade i gemenskap med Gud och fanns sedan inte mer, för Gud tog bort honom.

²⁵ Metushelach var 187 år när hans son Lemek föddes. ²⁶ Sedan levde han ytterligare 782 år och fick söner och döttrar ²⁷ och dog 969 år gammal.

Noa

²⁸ Lemek var 182 år när han fick en son. ²⁹ Lemek kallade honom för Noa*, för han sa: "Han kommer att ge oss tröst under det hårda arbetet med den jord som HERREN har förbannat." ³⁰ Sedan levde Lemek 595 år och fick söner och döttrar ³¹ och dog 777 år gammal. ³² När Noa var 500 år fick han tre söner, Sem, Ham och Jafet.

DEN STORA FLODEN

6 Befolkningen började föröka sig nu på jorden, och döttrar föddes åt människorna. ² Då såg Guds söner* att människors döttrar var vackra och gifte sig med dem de ville ha. ³ Då sa HERREN: "Min Ande ska inte förbli hos människan för alltid, eftersom hon är kött. Hennes tid ska vara 120 år.*"

⁴ På den tiden, och även senare,* fanns det jättar* på jorden. När Guds söner låg med människornas döttrar, fick de barn. De var de gamla tidernas kända hjältar. ⁵ HERREN Gud såg vidden av den mänskliga ondskan på jorden, och att människornas liv och tankar ständigt var alltigenom inriktade på det onda. ⁶ HERREN sörjde* att han hade skapat dem, och han var bedrövad i sitt hjärta.

⁷ HERREN sa: "Människorna som jag har skapat ska jag utplåna från jorden, och tillsammans med dem alla fyrfotadjur och kräldjur och fåglar, för jag ångrar att jag skapade dem."

⁸ Men på Noa såg HERREN med välvilja.

5:3 Jfr v. 1 och 1:26 5:22 levde... i gemenskap med Gud. Ordagrant: vandrade med Gud. Detta uttryck används även på många andra ställen. 5:29 Namnet anspelar på både vila och tröst i hebreiskan. 6:2 Det hebreiska uttrycket *bene elohim* betyder ordagrant Guds/gudars söner och tolkas antingen som någon form av himmelska väsen (änglar) eller som människor i betydelsen Guds barn. 6:3 120 år syftar troligen på människans livslängd eller möjligen också på tiden fram till floden. 6:4 Se 4 Mos 13:34 6:4 Hebreiskans *nefilim* översätts med jättar i likhet med Septuaginta, men den bokstavliga betydelsen är de fallna. 6:6 Eller: ångrade.

Noa och hans familj räddas från floden

⁹ Detta är berättelsen om Noas släkt:

Noa var en rättfärdig och oklanderlig man bland sina samtida. Han levde i gemenskap med Gud. ¹⁰ Han hade tre söner: Sem, Ham och Jafet.

¹¹ I Guds ögon blev världen mer och mer fördärvad och full av våld. ¹² Gud såg hur fördärvad jorden var: hela människosläktet* levde ett fördärvat liv.

¹³ Och Gud sa till Noa: "Jag har beslutat mig för att utplåna hela människosläktet, för på grund av människan är jorden fylld av våld. Jag ska utplåna både henne och jorden. ¹⁴ Bygg en ark* av goferträ, gör olika rum i arken och täta den med jordbeck både invändigt och utvändigt. ¹⁵ Gör den 150 meter lång, 25 meter bred och 15 meter hög. ¹⁶ Gör också ett tak med en halv meters resning*, sätt en dörr på sidan och gör ett nedre däck, ett mellandäck och ett övre däck.

¹⁷ Jag ska låta en översvämning täcka jorden och förgöra varje levande varelse, alla som det finns livsande i. Allting på jorden kommer att gå under.

¹⁸ Men med dig vill jag upprätta ett förbund. Du ska gå in i arken tillsammans med din hustru, dina söner och deras hustrur. ¹⁹ Ta ett par av varje djurart, en hane och en hona, med dig i arken för att hålla dem vid liv med dig. ²⁰ Ett par av varje sort av fåglar, fyrfotadjur och kräldjur ska komma till dig för att överleva. ²¹ Samla också ihop all slags mat som ni och dessa kan äta."

²² Noa gjorde allt precis som Gud hade befallt.

7 Sedan sa HERREN till Noa: "Gå in i arken med hela din familj, för i denna tid är det bara dig som jag funnit vara rättfärdig. ² Av de rena fyrfotadjurerna ska du ta sju par av varje art, hane och hona. Av alla orena djur ska du ta ett par, hane och hona. ³ Också av himlens alla fåglar ska du ta sju par, hane och hona, av varje slag, för att de ska överleva på jorden. ⁴ Om en vecka ska jag sända ett regn som kommer att vara i fyrtio dagar och fyrtio nätter, och jag ska utplåna från jorden alla levande varelser som jag har skapat."

⁵ Noa gjorde i allt som HERREN hade befallt honom. ⁶ Han var 600 år när översvämningen kom över jorden. ⁷ Han gick in i arken med sin hustru, sina söner och sina svärdöttrar, för att fly undan översvämningen. ⁸ Hanar och honor av alla fyrfotadjur, både rena och orena, och av fåglar och alla markens kräldjur ⁹ kom in i arken till Noa parvis, precis som Gud hade befallt Noa.

¹⁰ En vecka senare kom flodvattnen över jorden. ¹¹ Noa var 600 år gammal när floden kom den sjuttonde dagen i andra månaden. Då bröt det stora djupets källor fram, och himlens luckor öppnades. ¹² Regnet föll över jorden under fyrtio dygn. ¹³ Men Noa hade samma dag gått in i arken med sin hustru och sina söner Sem, Ham och Jafet och deras hustrur. ¹⁴ Med dem fanns de olika sorterna av vilda djur och boskap, alla slags kräldjur, fåglar och andra bevingade djur. ¹⁵ De kom alla till Noa, ett par av varje levande varelse, de som har livsande i sig. ¹⁶ Hanar och honor av alla slags djur kom, precis som Gud hade befallt Noa. Och HERREN stängde dörren efter honom.

6:12 Ordagrant: *Allt kött* 6:14 Arken var till sin konstruktion rektangulär, som en enorm stor låda. 6:16 Grundtexten är svårtolkad.

¹⁷ Under fyrtio dagar kom floden över jorden. Det kom så mycket vatten att arken lyftes och flöt högt ovanför jorden. ¹⁸ Vattnet steg högre och högre, och arken flöt på vattnet. ¹⁹ Vattnet steg allt mer och täckte slutligen alla berg under himlen. ²⁰ Vattnet steg mer än sju meter över de högsta topparna.

²¹ Hela myllret av jordens levande varelser gick under: fåglar, boskap, vilda djur, hela jordens vimmel av smådjur och alla människor. ²² Allt som andades och levde på torra land dog. ²³ Ja, allt liv på jorden utplånades. Allt levande på jorden utplånades: människor och djur, kräldjur och himlens fåglar. Bara Noa och de som var med honom i arken blev kvar. ²⁴ Vattnet täckte jorden i 150 dagar.

8 Gud tänkte på Noa och alla vilda och tama djur i arken. Han lät en vind blåsa över jorden så att vattnet började sjunka undan. ² Djupets källor och himlens luckor stängdes, och skyfallen avtog. ³ Vattnet fortsatte att sjunka undan. Efter 150 dagar minskade vattnet så mycket ⁴ att arken stannade på Araratbergen på sjuttonde dagen i sjunde månaden. ⁵ På första dagen i tionde månaden hade vattnet minskat så mycket att bergstoppar började bli synliga.

⁶ Efter fyrtio dagar öppnade Noa fönstret som han hade gjort i arken ⁷ och släppte ut en korp som flög fram och tillbaka tills jorden blivit torr. ⁸ Sedan skickade Noa också ut en duva för att se om den kunde hitta torr mark, ⁹ men duvan fann ingen plats att vila på utan återvände till Noa i arken. Vattnet stod fortfarande för högt på jorden. Då sträckte Noa ut sin hand och tog in duvan i arken igen.

¹⁰ Sju dagar senare släppte Noa än en gång ut duvan ur arken, ¹¹ och nu återvände fågeln mot kvällen med ett friskt olivlöv i näbben. Då visste Noa att vattnet sjunkit undan. ¹² En vecka senare släppte han ut duvan igen och den gången kom den inte tillbaka.

¹³ I Noas sexhundraförsta år, på första månadens första dag, hade vattnet torkat bort från jorden. Noa tog bort arkens tak och såg att marken hade torkat upp. ¹⁴ På tjugosjunde dagen i andra månaden var jorden torr. ¹⁵ Då sa Gud till Noa: ¹⁶ ”Gå ut ur arken, du och din hustru, dina söner och dina svärdöttrar. ¹⁷ Ta med dig ut alla djur som är hos dig, fyrfotadjur, fåglar och markens kräldjur. Det ska bli ett myller av dem på jorden. De ska föröka sig och bli många på jorden.” ¹⁸ Noa, hans söner, hans hustru och hans svärdöttrar gick ut. ¹⁹ Fyrfotadjuren, kräldjuren och fåglarna, allt som rör sig på jorden lämnade arken, den ena sorten efter den andra.

²⁰ Sedan byggde Noa ett altare åt HERREN. På det offrade han fyrfotadjur och fåglar av alla rena sorter som brännoffer. ²¹ HERREN kände den behagliga doften och sa för sig själv: ”Jag ska aldrig mer förbanna jorden för människans skull, för människans hjärtas tankar är onda redan från den tidigaste ungdomen. Jag ska aldrig mer förgöra allt levande som jag nu har gjort.

²² Så länge som jorden finns kvar kommer sådd och skörd, köld och värme, sommar och vinter, dag och natt aldrig att upphöra.”

GUDS FÖRBUND MED NOA

9 Gud välsignade Noa och hans söner och sa till dem: "Var fruktsamma, föröka er och uppfyll jorden!

² Alla vilda djur och fåglar, allt som rör sig på marken, och fiskar i haven kommer att vara rädda och känna skräck för er, för jag har ställt dem under er makt. ³ Allt levande som rör sig ska vara er föda, liksom jag gett de gröna växterna. ⁴ Men åt aldrig kött som har blod, dess liv,* i sig. ⁵ Ert eget blod* ska jag utkräva vedergällning för. Jag ska utkräva den av varje djur, och av människor ska jag utkräva en annan människas liv om någon dödar en annan.

⁶ Den som utgjuter en annan människas blod, hans blod ska utgjutas av en människa, för Gud gjorde människan till sin avbild.

⁷ Var fruktsamma, föröka er och bli en stor mängd på jorden!"

Regnbågen

⁸ Sedan sa Gud till Noa och hans söner: ⁹ "Jag upprättar nu ett förbund med er och era ättlingar ¹⁰ och med alla levande varelser med er, alla fåglar och boskapsdjur och vilda djur, alla som kom ut ur arken. ¹¹ Jag ska upprätthålla mitt förbund med er och aldrig mer låta flodvattnen utplåna allt liv och fördärva jorden."

¹² Gud sa: "Jag ska sätta ett tecken på förbundet mellan mig och er och alla levande varelser som är med er för alla kommande generationer: ¹³ min regnbåge sätter jag bland molnen. Den ska vara tecknet för förbundet mellan mig och jorden. ¹⁴ När jag sänder moln över jorden, kommer regnbågen att synas bland molnen, ¹⁵ och jag ska komma ihåg mitt förbund med er och med varje levande varelse och aldrig mer låta vattnet övertäcka jorden och utplåna allt liv. ¹⁶ När regnbågen är i skyn, ska jag komma ihåg det eviga förbundet mellan Gud och alla slags levande varelser på jorden." ¹⁷ Och Gud sa till Noa: "Detta är tecknet på det förbund jag instiftat mellan mig och allt levande på jorden."

Förbannelse över Kanaan

¹⁸ Noas tre söner som kom ut ur arken hette Sem, Ham och Jafet. (Ham var Kanaans far.) ¹⁹ Alla folken på jorden härstammar från dessa Noas tre söner.

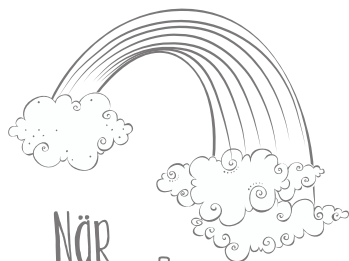
²⁰ Noa blev lantbrukare och planterade en vingård. ²¹ En dag när han var drucken och låg naken i sitt tält, ²² såg Ham, Kanaans far, sin far ligga där naken och gick ut och berättade det för sina två bröder. ²³ Då tog Sem och Jafet en mantel, höll den över sina axlar och gick in baklänges i tältet och täckte sin fars nakenhet, medan de tittade åt ett annat håll för att inte se sin far naken. ²⁴ När Noa vaknade ur sitt rus och fick reda på vad hans yngste son hade gjort honom, ²⁵ sa han:

"Kanaan ska vara förbannad och vara den lägste av sina bröders slavar."

²⁶ Sedan sa han:

"Välsignad är HERREN, Sems Gud.
Må Kanaan vara deras slav.

²⁷ Må Gud låta Jafet växa och leva tillsammans med Sem och Kanaan vara deras slav."

När
regnbågen
är i skyn, ska jag
komma ihåg
det
eviga
förbundet
mellan Gud &
alla slags levande
varelser
på jorden.

I Moseboken 9:16

²⁸Noa levde ytterligare 350 år efter floden ²⁹och var 950 år gammal när han dog.

JORDEN BEFOLKAS PÅ NYTT

Släkttavlan för Noas söner

10 Detta är berättelsen om Noas söners, Sems, Hams och Jafets, släkt. De fick söner* efter floden.

Jafet

²Jafets söner var Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tuval, Meshek och Tiras.

³Gomers söner var Ashkenas, Rifat och Togarma.

⁴Javans söner var Elisha och Tarshish, kittéerna och rodanéerna.

⁵Deras ättlingar spred sig till olika kustländer med sina skilda folk, stammar och språk.

Ham

⁶Hams söner var Kush, Misrajim, Put och Kanaan.

⁷Kushs söner var Seba, Havila, Savta, Ragma och Savteka.

Ragmas söner var Saba och Dedan.

⁸Från Kush härstammade också Nimrod, den förste härskaren på jorden.

⁹Han var en väldig jägare inför HERREN, och hans namn blev ett ordspråk: "En väldig jägare inför HERREN, som Nimrod." ¹⁰Kärnan i hans rike omfattade Babel, Erech, Ackad och Kalne, i Shinars* land. ¹¹Därifrån utsträckte han sitt välde till Assyrien. Han byggde Nineve, Rechovot Ir, Kelach ¹²och Resen, som är beläget mellan Nineve och Kelach, den stora staden.

¹³Misrajim var stamfar till ludéerna, anaméerna, lehavéerna, naftuchéerna, ¹⁴patruséerna, kasluchéerna, som filistéerna härstammar från, och kaftoréerna.

¹⁵Kanaan var far till Sidon, som var hans förstfödde. Han var också stamfar till Het, ¹⁶jevuséerna, amoréerna, girgashéerna, ¹⁷hivéerna, arkéerna, sinéerna, ¹⁸arvadéerna, semaréerna och hamatéerna.

Slutligen spred sig Kanaans ättlingar ¹⁹från Sidon och hela vägen till Gerar, ända till Gaza och till Sodom, Gomorra, Adma och Sevojim, bort till Lasha*.

²⁰Dessa var Hams ättlingar efter sina stammar, språk, länder och folkslag.

Sem

²¹Också Sem, Jafets äldste bror, fick söner och blev stamfar till alla Evers ättlingar.

²²Sems söner var Elam, Assur, Arpakshad, Lud och Aram.

²³Arams söner var Us, Hul, Geter och Mash.

²⁴Arpakshad var far till Shelach, och Shelach var far till Ever.

²⁵Ever fick två söner, den ene hette Peleg* och den andre Joktan. På Pelegs tid delades jorden. Hans bror hette Joktan.

10:1 Son kan också betyda ättling, efterträdare eller nation. 10:10 *Shinar* är en äldre benämning på Babylonien. 10:19 Grundtexten är svåröversättlig. 10:25 Namnet *Peleg* betyder *delning*.

²⁶ Joktan var far till Almodad, Shelef, Hasarmavet, Jerach,

²⁷ Hadoram, Usal, Dikla, ²⁸ Oval, Avimael, Saba,

²⁹ Ofir, Havila och Jovav. Alla dessa var Joktans söner.

³⁰ De bodde i området från Mesha till Sefar, bergstrakten i öster.

³¹ Dessa var alltså Sems ättlingar, efter sina stammar, språk, länder och folkslag.

³² Dessa är Noas söners stammar efter sina släkter. Från dem har alla folk spridit sig över jorden efter floden.

Babels torn och språkförbistringen

11 Alla människorna på jorden talade ett och samma språk. ² När de spred sig österut, upptäckte de en slätt i Shinar* och bosatte sig där. ³ De sa till varandra: "Låt oss tillverka bränt tegel." Så använde de tegel som byggsten och beck som murbruk. ⁴ Sedan sa de: "Låt oss bygga en stad med ett torn som når upp till himlen och göra vårt namn känt, så att vi inte skingras över hela jorden."

⁵ Men när HERREN kom ned för att se staden och tornet som de höll på att bygga, ⁶ sa han: "De är ett folk och har ett och samma språk. När de börjar så här kommer inget att bli omöjligt för dem! ⁷ Kom, låt oss gå dit ner och ge dem olika språk, så att de blir förvirrade och inte kan förstå varandra!"

⁸ Så skingrade HERREN dem över hela jorden, och de slutade att bygga på staden. ⁹ Det är därför som den kallas Babel*, för det var där som HERREN förvirrade dem genom språkförbistringen och skingrade dem därifrån över hela jorden.

Berättelsen om Sems släkt

¹⁰ Detta är berättelsen om Sems släkt.

När Sem var 100 år gammal, föddes hans son Arpakshad två år efter floden. ¹¹ Efter Arpakshads födelse levde Sem ytterligare 500 år och fick söner och döttrar.

¹² När Arpakshad var 35 år gammal föddes hans son Shelach, ¹³ och därefter levde han ytterligare 403 år och fick söner och döttrar.

¹⁴ Shelach var 30 år gammal när hans son Ever föddes, ¹⁵ och han levde därefter ytterligare 403 år och fick söner och döttrar.

¹⁶ Ever var 34 år gammal när hans son Peleg föddes, ¹⁷ och han levde därefter ytterligare 430 år och fick söner och döttrar.

¹⁸ Peleg var 30 år gammal när hans son Regu föddes, ¹⁹ och han levde därefter ytterligare 209 år och fick söner och döttrar.

²⁰ Regu var 32 år gammal när Serug föddes, ²¹ och han levde därefter ytterligare 207 år och fick söner och döttrar.

²² Serug var 30 år gammal när hans son Nachor föddes, ²³ och han levde därefter ytterligare 200 år och fick söner och döttrar.

²⁴ Nachor var 29 år gammal när hans son Terach föddes, ²⁵ och han levde därefter ytterligare 119 år och fick söner och döttrar.

²⁶ När Terach var 70 år gammal var han far till Abram, Nachor och Haran.

Från Terach till Abram

²⁷ Detta är berättelsen om Terachs släkt. Terach var far till Abram, Nachor och Haran, och Haran var far till Lot. ²⁸ Haran dog i det land där han föddes, i Ur i Kaldéen, medan hans far ännu levde.

²⁹ Både Abram och Nachor gifte sig. Abrams hustru hette Saraj, och Nachors hustru Milka, dotter till Haran som var far till både Milka och Jiska. ³⁰ Men Saraj kunde inte få några barn. ³¹ Terach tog sin son Abram, sin sonson Lot, Harans son, och sin svärdotter Saraj och lämnade Ur i Kaldéen för att flytta till Kanaans land. Men de stannade och bosatte sig i staden Harran. ³² Där dog Terach, 205 år gammal.

ABRAM

Gud kallar Abram

12 HERREN sa till Abram: "Lämna ditt land, dina släktingar och din faders hus och gå till det land som jag ska visa dig!"

² Jag ska göra dig till ett stort folk.

Jag ska välsigna dig och göra ditt namn stort, så att du blir till välsignelse.

³ Jag ska välsigna dem som välsignar dig och förbanna dem som hädar dig.

Genom dig ska alla jordens släkter bli välsignade."

⁴ Då bröt Abram upp, som HERREN hade sagt till honom, och Lot följde också med. Abram var 75 år gammal när han lämnade Harran. ⁵ Han tog med sig sin hustru Saraj, sin brorson Lot och allt han ägde, boskapen och slavarerna han hade fått i Harran, och kom slutligen till Kanaan. ⁶ När de reste genom Kanaan, kom de till en plats nära Shekem och slog läger bredvid Mores ek*. Landet beboddes vid den tiden av kanaanéer.

⁷ Här uppenbarade sig HERREN för Abram och sa: "Jag ska ge detta land till dina ättlingar*." Abram byggde ett altare där åt HERREN som hade uppenbarat sig för honom. ⁸ Efteråt lämnade Abram platsen och reste till det bergiga landskapet mellan Betel i väst och Aj i öst. Där slog han läger och byggde ett altare åt HERREN och åkallade HERREN. ⁹ Sedan flyttade han undan för undan längre söderut till Negev.

¹⁰ Det blev hungersnöd i landet. Abram reste då ner till Egypten för att bo där, eftersom hungersnöden var så svår. ¹¹ När han närmade sig Egypten, sa han till sin hustru Saraj: "Jag vet ju att du är en mycket vacker kvinna. ¹² När egypterna ser dig kommer de att säga: 'Detta är hans hustru.' Då dödar de mig och låter dig leva. ¹³ Säg därför att du är min syster, och då kommer egypterna att behandla mig väl för din skull och skona mitt liv." ¹⁴ När de anlände till Egypten, såg egypterna Sarajs skönhet. ¹⁵ Och när faraos hovmän

12:6 En berömd helig plats låg i Shekem mitt i Kanaan. Ett stort träd var ofta utmärkande för dessa heliga platser. Abram tillbad dock Gud, inte någon avgud. 12:7 Bokstavligen till din säd, alltså avkomma. Detta gäller på samtliga ställen i Bibeln med detta uttryck. Se vidare not till Gal 3:16.

lovordade henne för honom, lät han hämta henne till sitt palats.¹⁶ Farao behandlade Abram väl för hennes skull: han fick får, oxar, åsnor, slavar av båda könen och kameler.

¹⁷ Men HERREN sände fruktansvärda plågor över farao och hans hov på grund av Abrams hustru Saraj.¹⁸ Då kallade farao på Abram och anklagade honom: "Vad är det du har gjort mot mig?" sa han. "Varför talade du inte om för mig att hon är din hustru?"¹⁹ Varför sa du att hon var din syster och gick med på att jag gifte mig med henne? Ta henne nu och ge dig iväg!"²⁰ Sedan befallde Farao sina män att föra ut dem allesammans ur landet, Abram, hans hustru och allt vad han ägde.

Abram och Lot går skilda vägar

13 Abram begav sig alltså från Egypten med sin hustru och allt han ägde till Negev, och Lot följde med honom.² Abram var nu mycket rik och ägde boskap, silver och guld.³ Han fortsatte sedan från lägerplats till lägerplats, från Negev mot Betel, till den plats där han förut hade slagit läger mellan Betel och Aj,⁴ och där han byggt ett altare. Där åkallade han nu HERREN igen.

⁵ Också Lot, som förflyttade sig tillsammans med Abram, hade får och nötboskap och tält.⁶ Landet kunde inte försörja dem båda, för de hade så stora egendomar att de inte kunde stanna på samma plats tillsammans.⁷ Stridigheter uppstod mellan Abrams och Lots herdar. (Kanaanéerna och perisséerna bodde i landet vid den tiden.)⁸ Då sa Abram till Lot: "Det får inte råda osämja mellan dig och mig och mellan våra herdar. Vi är ju nära släktingar.⁹ Är inte hela landet öppet för dig? Skilj dig ifrån mig! Går du åt vänster så går jag åt höger. Går du åt höger så går jag åt vänster."

¹⁰ Lot såg ut över Jordanslätten, som var väl bevattnad överallt. Hela området ända bort till Soar var som HERRENS trädgård eller som Egyptens land. Detta var innan HERREN hade förstört Sodom och Gomorra.¹¹ Därför valde Lot hela Jordanslätten. Han gick österut, och på så sätt skildes de från varandra.¹² Abram stannade nämligen i Kanaans land, medan Lot bodde bland städerna på slätten och slog läger på en plats nära staden Sodom.¹³ Människorna i Sodom var onda och syndade mycket mot HERREN.

¹⁴ Efter det att Lot gått därifrån, sa HERREN till Abram: "Se dig omkring, från din plats åt norr och söder, öster och väster.¹⁵ Hela detta land som du kan se ska jag ge till dig och dina ättlingar för all framtid.¹⁶ Jag ska ge dig många ättlingar, ja, som dammkornen som inte kan räknas ska inte heller dina ättlingar kunna räknas.¹⁷ Vandra nu omkring i landet, ty jag ska ge dig det."¹⁸ Då flyttade Abram sitt tält till Mamres ekar nära Hebron och byggde där ett altare till HERREN.

Abram räddar Lot

14 Vid den här tiden startade Amrafel, Shinars kung, Arjok, Ellasars kung, Kedorlaomer, Elams kung, och Tidal, Gojims kung,² ett krig mot Bera, Sodoms kung, Birsha, Gomorras kung, Shinav, Admas kung, Shemever, Sevojims kung och kungen i Bela (som senare kallades Soar).

³ Dessa kungar förenade sina arméer i Siddimdalen, dalen vid Döda havet.⁴ Under tolv år hade de alla varit undersåtar till kung Kedorlaomer, men på det trettonde året gjorde de uppror.

⁵ Under det fjortonde året kom Kedorlaomer dit med sina allierade. Han segrade över refaéerna i Ashterot Karnajim, över suséerna i Ham, över eméerna i Shave Kirjatajim. ⁶ Horéerna, som bodde på berget Seir, drev han ända till El Paran vid öknen.

⁷ De vände sedan om till En Mishpat, som senare kallades Kadesh, och erövrade hela amalekiternas område, liksom amoréernas, som bodde i Haseson Tamar.

⁸ Kungarna i Sodom, Gomorra, Adma, Sevojim och Bela, nuvarande Soar, drog ut och ordnade sina arméer till strid i Siddimdalen ⁹ mot Elams kung Kedorlaomer, Gojims kung Tidal, Shinars kung Amrafel och Ellasars kung Arjok, fem kungar mot fyra. ¹⁰ Dalen var full av gropar med jordbeck. När armén som tillhörde kungarna i Sodom och Gomorra flydde, föll några i groparna och resten flydde till bergen. ¹¹ Segrarna plundrade Sodom och Gomorra och tog med sig all deras egendom och mat. Sedan drog de därifrån.

¹² De tog också med sig Lot, Abrams brorson, som bodde i Sodom, och allt han ägde. ¹³ En av de män som lyckats fly kom och berättade för hebrén Abram vad som hade hänt. Abram hade slagit läger bland ekarna som tillhörde amorén Mamre, bror till Eshkol och Aner, vilka alla var Abrams allierade.

¹⁴ När Abram fick reda på att hans brorson Lot hade tagits till fånga, sammankallade han männen som var födda i hans hushåll, 318 män sammanlagt, och förföljde fienderna ända till Dan. ¹⁵ Den natten delade han upp sina män, och de anföll dem och förföljde den flyende armén till Hova, norr om Damaskus. ¹⁶ Han fick tillbaka hela bytet som de tagit, brorsonen Lot, och alla Lots ägodelar, kvinnorna och de andra. ¹⁷ När Abram återvände från sitt anfall mot Kedorlaomer och de andra kungarna, kom kungen i Sodom ut för att möta honom i Shavedalen, som senare kallades Kungsdalen.

¹⁸ Kungen i Salem*, Melkisedek, som var präst åt Gud den Högste, kom och gav Abram bröd och vin. ¹⁹ Sedan välsignade Melkisedek Abram:

”Må Gud den Högste, himlens och jordens Skapare, välsigna Abram!

²⁰ Välsignad vare Gud den Högste, som har överlämnat dina fiender till dig!”

Då gav Abram Melkisedek en tiondel av allting.

²¹ Kungen i Sodom vädjade till Abram: ”Ge mig bara folket. Behåll själv hela bytet.” ²² Men Abram svarade honom: ”Jag lyfter min hand och svär vid HERREN Gud den Högste, himlens och jordens skapare, ²³ att jag inte ska ta så mycket som en enda tråd eller sandalrem från dig. Du ska inte kunna säga: ’Jag har gjort Abram rik.’ ²⁴ Jag ska ingenting ha. Det räcker med det som mina unga män har ätit av din mat. Men ge en del av bytet till mina stridskamrater Aner, Eshkol och Mamre.”

Gud lovar Abram en son

15 Något senare kom HERRENS ord till Abram i en syn:

”Var inte rädd, Abram!

Jag är din sköld och ska ge dig rik belöning.”

JAG

ÄR DIN

SKA GE DIG RIK

BELÖNING.

² Men Abram svarade: "Herre, HERRE, vad kan du ge mig? Jag går ju bort barnlös. Min tjänare Elieser från Damaskus kommer att ärva mig."³ Abram sa vidare: "Du har ju inte gett mig några barn. Då blir det min tjänare som ärver mig."

⁴ Då kom HERRENS ord till honom igen: "Nej, din tjänare kommer inte att bli din arvinge, för du ska få en son som ska ärva dig."⁵ Sedan förde Gud ut Abram och sa till honom: "Se upp mot himlen och räkna stjärnorna, om du kan. Så talrika ska dina efterkommande* bli."⁶ Och Abram trodde HERREN, och därför räknade Herren honom som rättfärdig.*

⁷ Han sa till honom: "Jag är HERREN, som förde dig ut från Ur i Kaldéen för att ge dig detta land som egendom."⁸ Men Abram svarade: "Herre, HERRE, hur kan jag veta att jag ska få det här?"⁹ ⁵ Då sa Herren till honom att hämta en tre år gammal kviga, en tre år gammal get, en tre år gammal bagge, en turturduva och en ung duva.¹⁰ Abram hämtade djuren och styckade dem i två delar och lade delarna mitt emot varandra, men fåglarna delade han inte.*

¹¹ Och när rovfåglar angrep de slaktade djuren, schasade Abram bort dem.

¹² När solen gick ner den kvällen föll en tung sömn över Abram, och ett fruktansvärt, skrämmande mörker kom över honom.

¹³ Då sa Herren till Abram: "Du ska veta att dina efterkommande ska bo i ett främmande land och bli slavar och förtryckas under fyrahundra år.¹⁴ Men jag ska döma det folk som gör dem till slavar, och efter det ska de gå därifrån med stora rikedomar.¹⁵ Själv kommer du att dö i frid och begravas hos dina fäder vid hög ålder.¹⁶ I den fjärde generationen ska dina ättlingar komma tillbaka hit, för amoréerna kommer inte att ha fyllt sina synders mått förrän då."

¹⁷ När solen gick ner och det blev mörkt, syntes ett rykande fyrfat och en flammande fackla som passerade mellan de slaktade djurhalvorna.*

¹⁸ Den dagen upprättade HERREN detta förbund med Abram: "Jag ger detta land till dina ättlingar, ända från Egyptens flod till den stora floden Eufrat, ¹⁹kenitéernas, kenisséernas, kadmonéernas, ²⁰hettiternas, perisséernas, refaéernas, ²¹amoréernas, kanaanéernas, girschéernas och jevuséernas land."

Abram, Hagar och Ismael

16 Abrams hustru Saraj hade inte fött honom några barn. Men Saraj hade en egyptisk slavinna, som hette Hagar, ² och så sa Saraj till Abram: "Eftersom HERREN inte har gett mig några barn, kan du ligga med min slavinna, för att jag kanske kan få barn genom henne." Abram gick med på hennes förslag.

³ Så gav Saraj, Abrams hustru, sin egyptiska slavinna Hagar till sin man. Abram hade då bott tio år i Kanaans land. ⁴ Han låg med Hagar, och hon blev med barn. När hon förstod att hon var gravid, började hon se ner på sin husmor Saraj.

⁵ Då sa Saraj till Abram: "Allt är ditt fel! Jag gav min slavinna i din famn, men när hon blev gravid började hon se ner på mig. Må HERREN döma mellan mig och dig!" ⁶ "Slavinnan är i dina händer. Gör vad du tycker är bäst", svarade Abram. Då bestraffade Saraj henne så att hon flydde.

15:2 Den sista satsen i versen är svåröversättlig och grundtextens innebörd osäker.
 15:5 Ordagrant: *din säd* 15:6 Ordagrant: *och han räknade honom det till rättfärdighet*
 15:10 Se not till 15:17. 15:17 Den flammande facklan är en symbol för Guds närvaro.
 Det var vanligt på den tiden att två parter som ville ingå förbund vandrade mellan två rader av slaktade djur. Innebörden var: "Om jag bryter förbundet, ska det gå med mig på samma sätt".

⁷ HERRENS ängel fann henne vid en brunn i öknen, på vägen till Shur. ⁸ Ängeln frågade: "Hagar, Sarajs slavinna, var har du kommit ifrån och vart är du på väg?" "Jag är på flykt från min husmor Saraj", svarade Hagar. ⁹ Då sa HERRENS ängel: "Gå tillbaka till din husmor och underkasta dig henne!" ¹⁰ HERRENS ängel sa vidare: "Jag ska göra dina ättlingar så talrika att ingen kan räkna dem." ¹¹ Och HERRENS ängel sa vidare till henne:

"Du är med barn och du kommer att få en son, som du ska kalla Ismael*.

HERREN har nämligen hört din klagan.

¹² Denne din son kommer att vara som en vildåsna.

Han kommer att vara emot alla, och alla kommer att vara emot honom.

Han ska leva öster om* sina bröder."

¹³ Därefter kallade Hagar HERREN som talat med henne för "den Gud som ser mig", eftersom hon tänkte: "Jag har sett den som ser mig." ¹⁴ Senare kallades brunnen för Beer Lachaj Roi*. Den ligger mellan Kadesh och Bered.

¹⁵ Så födde Hagar en son åt Abram, och Abram kallade honom Ismael.

¹⁶ Abram var åttiosex år gammal när Hagar födde Ismael åt honom.

Förbundet mellan Gud och Abram

17 När Abram var nittionio år gammal, visade sig HERREN för honom och sa: "Jag är Gud den Väldige*. Lev i gemenskap med mig och var oförvitlig! ² Jag ska upprätta ett förbund mellan oss och ge dig ett oräkneligt antal ättlingar." ³ Då föll Abram ned med ansiktet mot jorden, och Gud sa: ⁴ "Detta är mitt förbund med dig: Du ska bli far till många folk. ⁵ Du ska inte längre heta Abram*, utan Abraham, för jag ska låta dig bli far till många folk. ⁶ Jag ska göra dig mycket fruktsam, och folk och kungar ska härstamma från dig. ⁷ Jag ska upprätta ett förbund mellan mig och dig och dina ättlingar, generation efter generation, ett evigt förbund: jag ska vara din Gud och dina efterkommandes Gud. ⁸ Jag ska ge hela Kanaans land, där du nu lever som främling, till dig och till dina ättlingar för alltid, och jag ska vara deras Gud."

⁹ Gud sa vidare till Abraham: "Du för din del ska hålla mitt förbund, du själv och dina efterkommande, generation efter generation. ¹⁰ Detta förbund mellan mig och er och dina ättlingar innebär att varje manlig individ bland er blir omskuren.* ¹¹ Ni ska skära bort förhuden som tecken på förbundet mellan mig och er. ¹² Varje pojke, i generation efter generation, ska omskäras på åttonde dagen efter sin födelse, likaså slavar, både de som är födda i ditt hushåll och de som du har köpt från något annat folk och som inte är av din släkt. ¹³ Alla måste de omskäras, både de som är födda hos dig och de köpta. På kroppen kommer ni så att ha mitt eviga förbund. ¹⁴ Den av manligt kön som inte fått förhuden bortskuren ska utrotas ur folket, för han har brutit mitt förbund."

¹⁵ Sedan tillade Gud: "Din hustru Saraj ska inte längre heta Saraj, utan Sara* ¹⁶ och jag ska välsigna henne och ge dig en son med henne. Ja, jag ska

16:11 *Ismael* betyder *Gud har hört*. 16:12 Kan också tolkas som att Ismael och hans bröder är mot varandra, dvs. en fientlig attityd råder mellan dem. Se vidare 1 Mos 25:18. 16:14 *Beer Lachaj Roi* betyder: *Den Levandes brunn, han som ser mig*. 17:1 Hebreiska: *El Shaddaj*. Den exakta betydelsen är oklar, men översätts ofta *den Väldige*. Se även 2 Mos 6:3. 17:5 *Abram* betyder *upphöjd far*; *Abraham* betyder *far till många*. 17:9,10 Omskärelsen blev ett outplånligt tecken på ens kropp att man tillhörde Herren och levde i förbund med honom. Omskärelse praktiserades också av andra folk vid den här tiden, men inget annat folk hade ingått förbund med Herren. 17:15 *Sara* betyder *furstinna*.

välsigna henne och göra henne till mor för många folkslag. Även kungar ska finnas bland hennes ättlingar.”

¹⁷ Då föll Abraham ner inför Herren, samtidigt som han skrattade till och sa för sig själv: ”Skulle en hundraåring bli far? Och skulle Sara få barn när hon är nittio år?” ¹⁸ Men till Gud sa han: ”Bara du låter det gå bra för Ismael!”

¹⁹ Gud svarade: ”Din hustru Sara ska få en son, och du ska kalla honom Isak.” Jag ska ingå mitt förbund med honom och hans ättlingar, och det ska gälla i evighet. ²⁰ Beträffande Ismael har jag hört dig. Jag ska välsigna honom också, låta honom bli fruktsam och föröka sig mycket. Tolv furstar ska finnas bland hans efterkommande. Jag ska göra honom till ett stort folk. ²¹ Men mitt förbund upprättar jag med Isak, som ska födas åt dig och Sara nästa år vid den här tiden.”

²² När Gud slutade samtalet med Abraham, lämnade han honom och steg upp igen. ²³ Sedan tog Abraham sin son Ismael och alla andra män, som var födda i hans familj eller köpta utifrån, och omskar dem samma dag, precis som Gud hade sagt till honom. ²⁴ Abraham var 99 år gammal när han omskars, ²⁵ och hans son Ismael var 13 år. ²⁶ Båda blev omskurna på samma dag ²⁷ tillsammans med alla andra män och pojkar i hushållet, slavar som var födda i hushållet och de som var köpta utifrån.

Herren visar sig för Abraham

18 HERREN visade sig för Abraham i eklunden vid Mamre. När Abraham satt i tältöppningen under den hetaste tiden på dagen, ² tittade han upp och fick se tre män som stod mitt framför honom. Han skyndade sig då från tältöppningen för att möta dem och hälsade dem genom att buga sig med ansiktet mot marken.

³ ”Herre”, sa han, ”om du ser välvilligt på mig, gå inte förbi din tjänare. ⁴ Låt mig hämta vatten så att ni kan tvätta era fötter och sedan vila er under trädet, ⁵ och låt mig ta fram en bit mat som ni kan styrka er med innan ni fortsätter er resa – när ni nu ändå har stannat till hos er tjänare.” De svarade: ”Det låter bra. Gör som du har sagt!”

⁶ Då skyndade sig Abraham till tältet och sa till Sara: ”Skynda dig, ta tre mått* av det bästa mjölet och baka några brödkakor!” ⁷ Sedan sprang han ut till hjorden, valde ut en fin spädkalv och gav till en tjänare som skyndade sig att tillaga den. ⁸ Sedan dukade han fram tjockmjölk* och mjölk och den tillredda kalven och medan männen åt, stod han bredvid dem under trädet.

⁹ ”Var är din hustru Sara?” frågade de. ”I tältet”, svarade Abraham. ¹⁰ Då sa han*: ”Nästa år vid den här tiden kommer jag tillbaka igen, och då ska Sara ha en son.” Sara hörde detta där hon stod och lyssnade i tältöppningen bakom honom. ¹¹ Men Abraham och Sara var båda mycket gamla, och Sara hade passerat den fruktsamma åldern. ¹² Därför skrattade Sara tyst för sig själv: ”Skulle en vissnad kvinna i min ålder kunna känna lust? Min herre är också gammal.”

¹³ Då frågade HERREN Abraham: ”Varför skrattade Sara? Varför sa hon att hon är för gammal för att få barn?” ¹⁴ Finns det något som är omöjligt för HERREN? Nästa år vid den här tiden ska jag komma tillbaka till dig igen, och då ska Sara ha en son.” ¹⁵ Men Sara blev rädd och sa: ”Jag skrattade inte!” ”Jo, det gjorde du visst!” svarade Herren.

17:19 Isak är hebreiska för *skratta, le*; betyder *han log*. 18:6 Tre seamått motsvarar kanske 36 liter (måttenheternas mängd har varierat genom tiderna). 18:8 Ordets exakta innebörd är något oviss. Det kan betyda någon typ av gräddmjölk, fil, yoghurt, eller smör. 18:10 Dvs. en av de tre.

¹⁶ Sedan reste männen sig upp och vände sig mot Sodom, och Abraham gick med dem ett stycke på vägen.

¹⁷ "Varför skulle jag dölja min plan för Abraham?" tänkte HERREN. ¹⁸ "Abraham ska ju bli ett stort och mäktigt folk, och genom honom ska alla jordens folk bli välsignade. ¹⁹ Jag har utvalt honom för att leda sina barn och sin släkt på HERRENS väg och göra vad som är rättfärdigt och riktigt. Då ska HERREN uppfylla vad han lovat Abraham."

Sodom och Gomorra

²⁰ Och HERREN sa: "Klagoropet över Sodom och Gomorra är starkt, och de syndar mycket svårt. ²¹ Jag är på väg ner för att se efter om rapporterna verkligen är sanna. Om ryktet inte är sant, måste jag få veta det." ²² Männen gick vidare mot Sodom, medan Abraham blev kvar hos HERREN. ²³ Då steg Abraham fram till honom och frågade: "Kommer du verkligen att förinta den rättfärdige tillsammans med den onde? ²⁴ Tänk om det finns femtio rättfärdiga människor i staden! Kommer du att förgöra staden och inte förlåta den för deras skull? ²⁵ Det skulle inte vara rätt! Du vill väl inte döda de rättfärdiga tillsammans med de onda? Då skulle du ju behandla rättfärdiga och onda precis på samma sätt! Så skulle du väl inte vilja göra? Är inte du, som är hela jordens domare, rättvis?" ²⁶ HERREN svarade: "Om det finns femtio rättfärdiga där, så ska jag förlåta hela staden för deras skull."

²⁷ Då talade Abraham igen: "Eftersom jag redan har börjat tala till dig, Herre, kan jag lika gärna fortsätta, även om jag bara är stoft och aska. ²⁸ Tänk om det bara finns fyrtiofem? Kommer du då att förgöra staden därför att det fattas fem?" Han sa: "Jag ska inte förgöra den, om jag hittar fyrtiofem."

²⁹ Då gick Abraham ännu längre och sa: "Tänk om det bara finns fyrtio?" Han svarade: "Jag ska inte göra det, om det finns fyrtio."

³⁰ "Bli inte arg, Herre", bad Abraham, "utan låt mig fortsätta. Tänk om det bara finns trettio där?" Han svarade: "Jag ska inte göra det, om jag finner trettio där."

³¹ Då sa Abraham: "Eftersom jag har vågat tala till Herren, vad om det bara finns tjugo?" Han svarade: "Då ska jag inte förgöra den, för dessa tjugos skull."

³² Slutligen sa Abraham: "Bli inte vred, Herre, jag ska bara öppna munnen en gång till: tänk om det bara finns tio?" Och han sa: "För dessa tio personers skull ska jag inte förgöra staden."

³³ När HERREN hade slutat sitt samtal med Abraham, fortsatte han sin vandring och Abraham återvände hem.

Gud räddar Lot

19 När de två änglarna samma kväll kom till Sodom, satt Lot i stadsporten. När han såg dem, reste han sig upp för att möta dem och han bugade sig med ansiktet mot marken. ² "Mina herrar", sa han. "Kom till mitt hem och stanna över natten, så att ni får tvätta era fötter. Sedan kan ni resa vidare i morgon bitti." "Nej", svarade de. "Vi stannar här ute på gatan över natten."

³ Men Lot var så angelägen att de slutligen gick med honom hem, och han bjöd dem på mat och nybakat, osyrat bröd, och de åt. ⁴ Innan de hunnit lägga sig, omringades huset av stadens män. De hade kommit allesammans från alla håll i staden, både yngre och äldre. ⁵ De skrek till Lot: "Var är de där männen som kom till dig i kväll? För ut dem till oss, så att vi kan ligga med dem!"

18:22 En urtida skriftlörd tradition som är omnämnd i den masoretiska texten visar att den ursprungliga formuleringen löd: *medan HERREN blev kvar hos Abraham* för att undvika intrycket att Herren var Abrahams tjänare.

⁶ Lot gick då ut för att tala med dem och stängde dörren efter sig. ⁷ Han bad dem: "Mina vänner, gör inte något så ont. ⁸ Jag har två döttrar, som är oskulder. Ni kan ta dem och göra vad ni vill med dem, men lämna dessa män i fred, för de har kommit för att få skydd under mitt tak."

⁹ "Flytta på dig", skrek de. "Denne har kommit hit som främling och nu vill han vara vår domare! Nu ska vi behandla dig mycket värre än vad vi tänkte behandla dem." Så trängde de sig fram till Lot och började bryta sönder dörren.

¹⁰ Men de två männen i huset sträckte sig ut efter Lot, drog in honom och låste dörren ¹¹ och förblindade dem som stod utanför, unga som gamla, så att de inte kunde hitta dörren.

¹² "Vilka släktingar har du här i staden?" frågade männen Lot. "För ut dem härifrån allihop, mågar, söner, döttrar, vilka de än är! ¹³ Vi ska nämligen utplåna staden. HERREN har hört ett stort klagorop om staden och skickat oss hit för att förgöra den."

¹⁴ Då gick Lot ut för att berätta detta för sina blivande svärsöner: "Skynda er, skynda er ut ur staden, för HERREN tänker förgöra den!" Men svärsönerna trodde att han bara skämtade.

¹⁵ Vid gryningen nästa morgon blev änglarna allt mer angelägna: "Skynda dig", sa de till Lot. "Ta din hustru och dina döttrar som är här och ge dig av medan du kan, för annars kommer du att förgås med stadens synd."

¹⁶ När Lot fortfarande tvekade, tog männen honom och hans hustru och döttrar vid handen, eftersom HERREN ville skona honom, och förde dem i säkerhet utanför staden. Där lämnade de dem.

¹⁷ "Fly för livet", sa han* medan de fördes ut. "Och se dig inte tillbaka! Fly till bergen! Stanna inte här nere på slätten, för då kommer du att förintas." ¹⁸ "Nej, Herre*", bad Lot. ¹⁹ "Du har visat mig, din tjänare, den välviljan och den stora nåden att rädda mitt liv. Men jag hinner inte fly upp i bergen förrän olyckan är ifatt mig, och då dör jag. ²⁰ Staden där ligger så nära att jag kan fly dit och den är liten. Låt mig få gå dit i stället. Du ser väl hur liten den är! Då kommer mitt liv att räddas."

²¹ Han sa: "Du ska få som du vill också den här gången. Jag ska inte förstöra staden du talar om. ²² Men skynda dig dit, för jag kan inte göra något förrän du är där." Så fick staden heta Soar*.

²³ Solen var redan på väg upp över jorden, när Lot nådde fram till staden. ²⁴ Då lät HERREN eld och flammande svavel regna ner från himlen, från HERREN, över Sodom och Gomorra. ²⁵ Han förstörde dessa städer helt och hållet tillsammans med hela slätten och utplånade allt liv i dem, även vegetationen. ²⁶ Men Lots hustru såg sig om och blev förvandlad till en saltpelare.

²⁷ På morgonen var Abraham uppe tidigt och gick ut till platsen där han hade stått inför HERREN. ²⁸ Han såg ut över slätten mot Sodom och Gomorra och såg röken från jorden stiga upp som från en brännugn. ²⁹ När Gud utplånade städerna på slätten, tänkte han på Abraham och förde ut Lot undan förödelserna som drabbade städerna där Lot bott.

Lots döttrar

³⁰ Efteråt lämnade Lot med sina döttrar Soar, för han var rädd för att bo där. Han bosatte sig i stället i en grotta i bergen tillsammans med sina två döttrar.

³¹ En dag sa den äldre dottern till sin syster: "Vår far är gammal, och det finns ingen man här i landet som skulle kunna komma till oss som man

19:17 Det framkommer inte vem subjektet var, men uppenbarligen en av änglarna, snarare än Herren själv. Samtidigt är det dock Herren Lot åtminstone tidvis verkar tilltala här. 19:18 Eller: *min herre* eller: *mina herrar* 19:22 Namnet Soar kommer från hebreiskans ord för *liten*.

..... brukar göra överallt på jorden. ³² Kom, så ger vi vår far vin att dricka, och sedan ligger vi med honom, så att vi får barn genom vår far.”

..... ³³ Den kvällen såg de till att fadern blev berusad, och den äldre dottern gick in och låg med sin far. Men han visste varken när hon lade sig där eller gick upp.

..... ³⁴ Följande dag sa hon till sin yngre syster: ”Jag låg med vår far i natt. Låt oss fylla honom med vin i kväll igen, och sedan går du in och ligger med honom så att vi får barn genom honom.” ³⁵ Också den kvällen fick de honom drucken, och den yngre dottern gick in och låg med honom, och inte heller nu märkte han när hon lade sig eller gick upp. ³⁶ På så sätt blev Lots båda döttrar med barn genom sin far.

..... ³⁷ Den äldre dottern födde en son som hon gav namnet Moab*. Han blev stamfar till vår tids moabiter. ³⁸ Den yngre födde också en son som hon gav namnet Ben-Ammi*. Han blev stamfar till vår tids ammoniter.

Abraham och kung Avimelek

..... **20** Abraham flyttade söderut till Negev och bosatte sig mellan Kadesh och Shur. Under en tid var han i Gerar, ² och där sa han om sin hustru Sara att hon var hans syster. Då lät Gerars kung Avimelek hämta henne till sig.

..... ³ Men om natten kom Gud till Avimelek i en dröm och sa: ”Du ska dö, eftersom den kvinna du har tagit till dig är gift.” ⁴ Men Avimelek hade inte legat med henne, så han sa: ”Herre, vill du döda en oskyldig nation? ⁵ Han påstod ju att hon var hans syster. Och hon själv sa: ’Ja, han är min bror.’ Jag har inte haft den minsta tanke på att göra något ont eller något felaktigt.”

..... ⁶ ”Ja, jag vet det”, svarade Gud i en dröm. ”Du har handlat med uppriktigt hjärta. Det är därför som jag har hindrat dig från att synda emot mig, och därför lät jag dig inte röra henne. ⁷ Återlämna henne nu till hennes man. Han ska be för dig så att du får leva, för han är en profet. Men om du inte återlämnar henne till honom, ska både du och hela din familj straffas med döden.”

..... ⁸ Nästa morgon steg kungen upp tidigt och kallade snabbt samman sina män. Han talade om för dem vad som hade hänt och de blev allesammans mycket rädda.

..... ⁹ Sedan kallade kungen på Abraham. ”Vad är det du har gjort mot oss?” frågade han. ”Och vad har jag gjort, för att du ska behandla mig på det här sättet och göra mig och mitt kungarike skyldiga till denna stora synd? Du har gjort något som inte får göras mot mig.” ¹⁰ Avimelek frågade Abraham: ”Vad har fått dig att handla så?”

..... ¹¹ Abraham svarade: ”Jag räknade med att man inte fruktade Gud på denna plats. Jag tänkte att ni kunde döda mig för att få min hustru. ¹² Dessutom är hon faktiskt min syster, för vi har samma far, men inte samma mor. Därför kunde jag gifta mig med henne. ¹³ När Gud skickade iväg mig på den långa resan från mitt barndomshem, sa jag till henne: ’Visa mig din kärlek genom att säga att jag är din bror, vart vi än kommer.’”

..... ¹⁴ Då tog kung Avimelek får och oxar och slavar, både män och kvinnor, och gav till Abraham samtidigt som han återlämnade hans hustru Sara.

..... ¹⁵ ”Se dig omkring i mitt rike och välj själv var du vill bo”, sa Avimelek till honom. ¹⁶ Sedan vände han sig till Sara: ”Se här, jag ger din bror 1 000

siklar* silver som ersättning åt dig inför de dina. På så sätt blir du upprättad inför alla.”

¹⁷ Då bad Abraham till Gud att han skulle bota kungen och hans hustru och slavinor så att de skulle kunna få barn. ¹⁸ HERREN hade nämligen slagit alla kvinnorna med ofruktbarhet för Saras, Abrahams hustrus, skull.

Isak föds

21 Sedan var HERREN god mot Sara och gjorde vad han lovat. ² Sara blev med barn och födde en son åt den äldre Abraham precis vid den tid som Gud hade sagt. ³ Abraham gav sonen Sara födde åt honom namnet Isak*. ⁴ Åtta dagar efter födelsen omskar Abraham honom, som Gud hade befallt. ⁵ Abraham var 100 år gammal när hans son Isak föddes.

⁶ Sara sa: ”Gud har fått mig att skratta! Alla som hör detta kommer att skratta med mig. ⁷ Vem kunde ha talat om för Abraham att Sara skulle komma att amma barn? Ändå har jag fött en son åt honom på hans ålderdom.”

Hagar och Ismael drivs ut i öknen

⁸ Barnet växte och blev avvant. Detta firade Abraham med en fest. ⁹ Men när Sara såg att Ismael, Abrahams son med den egyptiska flickan Hagar, hänskrattade*, ¹⁰ sa hon till Abraham: ”Driv bort denna slavinna och hennes son! Slavinnans son ska inte få dela arvet tillsammans med min son Isak.”

¹¹ Detta gjorde Abraham mycket upprörd, för Ismael var ju också hans son. ¹² Men Gud sa till Abraham: ”Var inte så bekymrad över detta med Ismael och slavkvinnan. Gör som Sara säger, för det är bara Isaks efterkommande som ska räknas som dina ättlingar. ¹³ Men av slavkvinnans son ska jag också göra ett folk, eftersom även han är din.”

¹⁴ Abraham gick därför upp tidigt följande morgon. Han gjorde i ordning mat och en lädersäck med vatten som han lyfte upp på Hagars axlar och skickade bort henne med sin son. Utan mål vandrade hon så ut i Beer Shevas öken. ¹⁵ När vattnet tog slut, lämnade hon barnet under en buske ¹⁶ och gick bort och satte sig en bit därifrån, på ett pilskotts avstånd. ”Jag kan inte se honom dö”, sa hon och brast ut i våldsam gråt*.

¹⁷ Då hörde Gud pojkens gråt, och Guds ängel ropade från himlen till Hagar: ”Hagar, hur är det med dig? Var inte rädd, för Gud har hört pojkens rop där han ligger. ¹⁸ Gå, hjälp upp pojken och ta väl hand om honom, för jag ska göra honom till ett stort folk.”

¹⁹ Sedan öppnade Gud hennes ögon och hon såg en brunn. Där fyllde hon vatten i säcken och gav den till pojken så att han fick dricka. ²⁰ Och Gud var med pojken, som växte upp i öknen och blev tränad i bågskytte. ²¹ Han levde i Paranöknen. Där skaffade hans mor honom också en hustru från Egypten.

En viktig källa

²² Vid den tiden kom kung Avimelek och befälhavaren för hans här, en man som hette Pikel, och sa till Abraham: ”Gud är med dig i allt vad du gör.

²³ Svär vid Gud att du inte ska bedra mig eller min son eller mina efterkommande, och att du ska vara vänligt inställd mot mig och landet där du bor,

20:16 1 sikel=12 gram. 21:3 Se not till 17:19. 21:9 Se Gal 4:29. Eller: *Hagar, lekte*. 21:16 Både den aktuella satsen och framför allt sammanhanget (se v. 17) tillåter också översättningen att det var pojken som brast i gråt. Situationen talar för att båda två grät.

på samma sätt som jag har varit mot dig!" ²⁴ Abraham svarade: "Det svär jag på." ²⁵ Sedan klagade Abraham för kungen över en brunn, som kungens tjänare tagit över. ²⁶ "Jag har ingen aning om vem som är ansvarig. Varför talade du inte om detta för mig förut?" sa kungen. "Detta är första gången jag hör talas om detta."

²⁷ Då gav Abraham kungen får och oxar, och de ingick förbund med varandra. ²⁸ Men när Abraham tog sju lamm och ställde dem åt sidan, ²⁹ frågade Avimelek Abraham: "Varför gör du så, ställer sju lamm åt sidan?" ³⁰ Abraham svarade: "Dessa sju lamm ska du ta emot av mig som en bekräftelse på att denna brunn är grävd av mig." ³¹ Från den tiden kallas brunnen Beer Sheva* eftersom det var där de svor en ed. ³² Så slöt de ett förbund i Beer Sheva. Sedan reste kung Avimelek och Pikol, befälhavaren för hans här, hem till filistéernas land igen. ³³ Abraham planterade ett tamariskträd i Beer Sheva och åkallade där HERREN, den evige Guden. ³⁴ Därefter bodde Abraham i filistéernas land under en lång tid.

Gud prövar Abraham

22 En tid senare prövade Gud Abraham. "Abraham!" sa Gud. "Här är jag", svarade han. ² "Ta med dig din ende son, Isak, som du älskar, och gå till landet Moria och offra honom där som ett brännoffer på ett berg som jag ska visa dig!"

³ Följande morgon steg Abraham upp tidigt och sadlade sin åsna. Han tog med sig två unga tjänare och sin son Isak, högg ved till brännoffret och började gå mot den plats som Gud hade sagt till honom. ⁴ På resans tredje dag såg Abraham målet på avstånd.

⁵ "Stanna här med åsnan", sa Abraham till de unga männen, "så ska jag och pojken gå vidare och tillbe, och sedan kommer vi tillbaka.*" ⁶ Abraham lade veden till brännoffret på Isaks axlar, medan han själv bar elden och kniven. Tillsammans fortsatte de vidare.

⁷ "Far", sa Isak. "Ja, min son", svarade Abraham. Då frågade Isak: "Vi har ved och eld, men var är lammet till offret?" ⁸ "Gud ska utse ett offerlamm, min son", svarade Abraham, medan de gick vidare.

⁹ När de kom fram till platsen som Gud hade talat om för Abraham, byggde han ett altare och på det lade han i ordning veden. Sedan band han Isak och lade honom på altaret över veden. ¹⁰ Så höjde Abraham kniven för att slakta sin son.

¹¹ Då ropade HERRENS ängel från himlen: "Abraham! Abraham!" "Här är jag!" svarade han. ¹² "Rör inte pojken och skada inte honom på något sätt! Nu vet jag att du fruktar Gud, när du inte ens undanhållit från mig din son, din ende son."

¹³ Då lade Abraham märke till en bagge, som hade fastnat med hornen i en buske. Han gick och tog baggen och offrade den som ett brännoffer på altaret i stället för sin son. ¹⁴ Abraham kallade platsen "HERREN utser". I dag har det blivit till ett ordspråk: "HERREN utser* på sitt berg".

¹⁵ Sedan ropade HERRENS ängel än en gång på Abraham från himlen ¹⁶ och

21:31 Namnet är en anspelning på de hebreiska orden för *ed* och *sju*; *beer* betyder *brunn*.
22:5 Abraham var övertygad om att de skulle komma tillbaka båda två. Se Heb 11:17-19.
22:14 Annan möjlig översättning: *På berget där Herren blir sedd*.

sa: "Jag, HERREN, svär vid mig själv att eftersom du har varit lydig och inte ens undanhållit mig din son, din ende son från mig, ¹⁷ ska jag välsigna dig och göra dina efterkommande* så många att de blir lika omöjliga att räkna som stjärnorna på himlen eller som sanden på havsstranden. Dina efterkommande kommer att inta sina fienders städer. ¹⁸ Genom din avkomma ska alla världens folk bli välsignade, eftersom du har varit lydig mot mig."

¹⁹ Sedan återvände Abraham till tjänarna och de reste tillbaka till Beer Sheva. Abraham bodde i Beer Sheva.

ISAK

²⁰ En tid därefter fick Abraham ett meddelande om att även Milka, Abrahams bror Nachors hustru, hade fått söner. ²¹ Den äldste hette Us. Sedan kom Bus, Kemuel, Arams far, ²² Kesed, Haso, Pildash, Jidlaf och Betuel. ²³ Betuel blev far till Rebecka. Dessa åtta söner födde alltså Milka åt Abrahams bror Nachor.

²⁴ Med sin bihustru* Reuma hade Nachor också fyra andra barn, nämligen Tevach, Gacham, Tachash och Maaka.

Abraham begraver Sara

23 När Sara var 127 år gammal, ² dog hon i Kirjat-Arba, nuvarande Hebron, i Kanaans land. Abraham kom för att sörja Sara och begråta henne. ³ Sedan lämnade han den döda och sa till hettiterna: ⁴ "Jag bor här som gäst och främling hos er. Låt mig få köpa ett stycke mark som jag kan ha som gravplats, där jag kan begrava min döda."

⁵ Männen svarade: ⁶ "Hör nu herre, du är en Guds furste här bland oss. Begrav din döda i den bästa av våra gravar. Ingen av oss ska våga dig sin gravplats. Du kan begrava din döda i vilken som helst av dem."

⁷ Då böjde sig Abraham djupt inför landets folk, hettiterna, ⁸ och sa: "Om ni nu vill tillåta mig att begrava min döda här, så hör på mig och tala med Efron, Sochars son, ⁹ om han vill sälja grottan i Makpela, som ligger vid slutet av hans åker. Jag ska naturligtvis betala fullt pris för den, och så får jag en egen familjegrav bland er."

¹⁰ Hettiten Efron satt där bland alla de andra och nu svarade han Abraham medan de andra hörde på inför alla som kommit till stadsporten*: ¹¹ "Min herre, hör på mig! Jag ger dig både åkern och grottan. Med folket som vittnen ger jag den härmed till dig. Gå och begrav din döda."

¹² Efron bugade sig än en gång inför landets folk ¹³ och svarade Efron medan alla lyssnade: "Nej, låt mig köpa den av dig. Låt mig få betala det fulla priset för åkern, och sedan ska jag begrava min döda."

¹⁴ Efron svarade Abraham: ¹⁵ "Hör, herre! Ett land värt 400 siklar* silver – vad betyder det för dig och mig? Gå du och begrav din döda."

¹⁶ Då tog Abraham fasta på Efrons ord och vägde upp det pris Efron hade nämnt inför hettiterna – 400 siklar silver, enligt gängse affärspraxis.

¹⁷ Efrons åker i Makpela, nära Mamre, grottan i ånden på åkern och alla träden på åkern, blev så ¹⁸ Abrahams egendom där vid stadsporten i närvaro av hettiterna. ¹⁹ Och Abraham begravde sedan sin hustru Sara i grottan i Makpela, nära Mamre, i Hebron i Kanaans land. ²⁰ Så köpte Abraham åt sig åkern och grottan av hettiterna som begravningsplats.

22:17 Bokstavligen *din säd*. Detta gäller på samtliga ställen i Bibeln med detta uttryck. Se vidare not till Gal 3:16. 22:24 En bihustru var bunden till sin man, men hade inte en hustrus alla rättigheter. Se 16:2-3 och 30:3-6. 23:10 Stadsporten var en viktig samlingsplats, och där behandlades t.ex. rättsliga frågor och affärer gjordes upp. 23:15 Se not till 20:16.

[Jag ska] ✨ ✨ ✨ ✨
VÄLSIGNA ✨ ✨ ✨ ✨
DIG & GÖRA ✨ ✨
DINA ✨ ✨
efterkommande ✨ ✨
SÅ MÅNGA ✨ ✨
ATT DE ✨ ✨
blir lika ✨ ✨
OMÖJLIGA ATT ✨ ✨
RÄKNA ✨ ✨
som ✨ ✨
stjärnorna ✨ ✨
på himlen ✨ ✨
eller som sanden ✨ ✨
på havsstranden. ✨ ✨

1 Moseboken 22:17

